

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 200/2017-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. júla 2017 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Rudolfa Tkáčika v konaní o sťažnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátom Mgr. JUDr. Zoltánom Perhácsom, PhD., advokátska kancelária, Tichá 45, Bratislava, pre namietané porušenie čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Komárno v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 10/2010 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Komárno v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 10/2010 porušené boli.

2. Okresnému súdu Komárno prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 10/2010 konal bez zbytočných prietáhov.

3. [REDAKOVANÉ] nepriznáva finančné zadosťučinenie.

4. Okresný súd Komárno je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 468,51 € (slovom štyristošesťdesiatosem eur a päťdesiatjeden centov) na účet Mgr. JUDr. Zoltána Perhácsa, PhD., advokátska kancelária, Tichá 45, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 200/2017-16 z 21. marca 2017 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Komárno (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 10/2010 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že 19. mája 2009 vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Úradu justičnej a kriminálnej polície, odboru justičnej polície Komárno (ďalej len „okresné riaditeľstvo Policajného zboru“) mu uznesením ČVS: ORP-626/OVK-KN-2008 PL vzniesol obvinenie za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b) a ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona.

Dňa 22. januára 2010 prokurátor Okresnej prokuratúry Komárno (ďalej len „okresná prokuratúra“) podal na neho na okresný súd obžalobu podľa § 234 ods. 1 Trestného poriadku č. k. 2 P v 698/08-28 za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208

ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona.

Prípravné konanie trvalo celkovo 8 mesiacov a počas neho nedošlo k prieťahom v konaní. Orgány prípravného konania preto nemôžu byť spoluzodpovedné za neprimeranú dĺžku trestného konania ako celku.

Okresnému súdu bola obžaloba prokurátora okresnej prokuratúry doručená 27. januára 2010.

Celkovú neprimeranú dĺžku trestného konania v trvaní 7 rokov a 8 mesiacov treba podľa sťažovateľa pričítať na ťarchu okresného súdu.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„I. Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom orgánu verejnej moci Slovenskej republiky – Okresným súdom Komárno, v konaní vedenom pod číslom konania 1T/10/2010, porušené boli.

II. Okresnému súdu Komárno prikazuje, vo veci vedenej pod sp. zn. 1T/10/2010 konať bez zbytočných prieťahov.

III. Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie v sume 10 000 € (slovom desaťtisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Komárno povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

IV. Sťažovateľovi priznáva trovy právneho zastúpenia, ktoré je Okresný súd Komárno povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu Mgr. JUDr. Zoltána Perhácsa, PhD..., do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, vyjadrení účastníkov konania a obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil takýto priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 1 T 10/2010:

- 27. januára 2010 okresná prokuratúra doručila na okresný súd obžalobu č. k. 2 Pv 698/08-28 proti sťažovateľovi pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby. Na okresnom súde bola vec zaevidovaná pod sp. zn. 1 T 10/10;
- 18. februára 2011 okresný súd vyzval obžalovaného na oznámenie návrhov na vykonanie dokazovania;
- 8. marca 2011 právna zástupkyňa poškodenej požiadala o ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní nariadenom na 22. marec 2011;
- 10. marca 2011 právna zástupkyňa obžalovaného (sťažovateľa) ospravedlnila svoju neúčasť na pojednávaní nariadenom na 22. marec 2011;
- 28. apríla 2011 predseda senátu oznámil účastníkom zmenu termínu verejného zasadnutia na 28. apríl 2011;
- 27. apríla 2011 poškodená ospravedlnila neúčasť na pojednávaní z dôvodu práceneschopnosti;
- 28. apríla 2011 sa uskutočnilo verejné zasadnutie senátu. Sťažovateľ bol prítomný. Bolo odročené na 28. jún 2011 s tým, že budú vypočutí svedkovia navrhnutí v obžalobe, vykonané výsluchy znalcov a čítané listinné dôkazy;
- 7. júna 2011 sťažovateľ doručil podanie, žiadal, aby bola vypočutá [REDAKOVANÉ];
- 13. júna 2011 vyšetrovateľ okresného riaditeľstva Policajného zboru [REDAKOVANÉ] ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní nariadenom na 29. jún 2011;
- 15. júna 2011 sťažovateľ navrhol vypočuť svedkov;
- 22. júna 2011 poškodená ospravedlnila neúčasť na pojednávaní nariadenom na 28. a 29. jún 2011 z dôvodu práceneschopnosti;
- 23. júna 2011 ospravedlnila neúčasť na pojednávaní svedkyňa [REDAKOVANÉ];
- 24. júna 2011 ospravedlnila neúčasť na pojednávaní právna zástupkyňa poškodenej;
- 13. septembra 2011 poškodená doručila návrh na doplnenie dokazovania výsluchom svedkov;
- 20. septembra 2011 návrh poškodenej na zabezpečenie vyšetrovacích spisov a vypočutie svedkov;
- 28. septembra 2011 poškodená doručila listinné dôkazy;

- 10. októbra 2011 svedkyňa [REDACTED] z USA ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní nariadenom na 14. október 2011;
- 14. októbra 2011 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľ i poškodená boli prítomní. Pojednávanie bolo prerušené do 17. októbra 2011;
- 17. októbra 2011 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľ i poškodená boli prítomní. Bolo odročené na 17. január 2012;
- 5. januára 2012 poškodená doručila žiadosť o odročenie pojednávania a oznámila „ukončenie plnej moci so splnomocneným zástupcom“;
- 13. januára 2012 sudca zrušil termín pojednávania určený na 17. január 2012 a určil nový termín na 3. apríl 2012;
- 23. marca 2012 bol termín pojednávania 3. apríl 2012 zrušený. Bol určený nový termín na 11. september 2012;
- 11. septembra 2012 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľ i poškodená boli prítomní. Bolo odročené na 29. november 2012;
- 7. septembra 2012 sťažovateľ doručil podanie;
- 18. septembra 2012 poškodená doručila sťažnosť proti uzneseniu z 11. septembra 2012;
- 11. septembra 2012 okresný súd uznesením č. k. 1 T 10/2010-768 námietky poškodenej proti obsahu zápisnice z hlavného pojednávania zo 14. a 17. októbra 2011 zamietol;
- 5. novembra 2012 poškodená doručila odvolanie proti uzneseniu z 11. septembra 2012;
- 27. novembra 2012 bol zrušený termín pojednávania nariadený na 29. november 2012 z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu;
- 12. decembra 2012 bol spis doručený Krajskému súdu v Nitre na rozhodnutie o odvolaní poškodenej. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 1 Tos 130/2012;
- 12. marca 2013 bol spis vrátený okresnému súdu s uznesením sp. zn. 1 Tos 130/2012 zo 16. januára 2013, ktorým krajský súd námietky poškodenej zamietol;
- 28. februára 2013 právny zástupca poškodenej, [REDACTED] doručil „návrh na vykonanie dôkazu a oznámenie adresy svedka“;
- 28. marca 2013 poškodená navrhla vypočúť súdneho znalca;

- 23. júla 2013 poškodená požiadala o nariadenie termínu pojednávania po 25. auguste 2013, pretože dovedy bude na dovolenke;
- 10. októbra 2013 poškodená doručila „*žiadost' o pribratie iného tlmočníka*“;
- 12. novembra 2013 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľ aj poškodená boli prítomní. Po vypočutí svedkov bolo pojednávanie odročené na 4. marec 2014;
- 26. novembra 2013 sťažovateľ navrhol vypočúť dvoch svedkov;
- 27. novembra 2013 právny zástupca poškodenej navrhol vypočúť svedkyňu [REDACTED] a oznámil, že trvá na vypočutí už skôr navrhnutých ďalších svedkov;
- 20. februára 2014 poškodená oznámila okresnému súdu, že navrhnuté svedkyne nedostali predvolanie;
- 26. februára 2014 poškodená doručila zvukový záznam na CD nosiči;
- 27. februára 2014 znalkyňa [REDACTED] ospravedlnila neúčast' na pojednávaní nariadenom na 4. marec 2014 z dôvodu pracovnej vyťaženia. Žiadala o predvolanie aspoň s mesačným predstihom;
- 3. marca 2014 ospravedlnila svoju i sťažovateľovu neúčast' na pojednávaní právna zástupkyňa obžalovaného (sťažovateľa);
- 3. marca 2014 poškodená oznámila okresnému súdu, že svedkyňa [REDACTED] sa dostavila na Slovensko z USA len kvôli pojednávaniu nariadenému na 4. marec 2014, preto žiada o jej vypočutie;
- 4. marca 2014 svedkyňa [REDACTED] doručila „*žiadost' o umožnenie vypovedať*“;
- 4. marca 2014 konajúci sudca spísal úradný záznam o kontakte s právnou zástupkyňou obžalovaného (sťažovateľa), či je spôsobilá dostaviť sa ona alebo substituent 7. marca 2014 na okresný súd z dôvodu účasti svedkyne [REDACTED] na výsluchu;
- 5. marca 2014 právna zástupkyňa obžalovaného (sťažovateľa) oznámila, že sa jej nepodarilo zabezpečiť substitučné zastúpenie a obžalovaný nesúhlasí s vykonaním hlavného pojednávania bez obhajcu;
- 5. marca 2014 sťažovateľ ospravedlnil svoju neúčast', ako aj neúčast' svojej obhajkyne na pojednávaní nariadenom na 4. marec 2014;
- 5. marca 2014 poškodená požiadala o preskúmanie odôvodnenosti odročenia pojednávania;

- 5. mája 2014 konajúci sudca „vzhľadom na telefonické oznámenie obhajkyne obžalovaného“ zrušil pojednávanie nariadené na 5. jún 2014;
- 5. júna 2014 právny zástupca poškodenej oznámil okresnému súdu, že v dňoch 30. júna 2014 až 13. júla 2014 a 18. februára 2014 až 31. augusta 2014 bude advokátska kancelária z dôvodu čerpania dovolenky zatvorená;
- 11. septembra 2014 poškodená požiadala okresný súd o zaslanie predvolania svedkyňi do USA v dostatočnom predstihu a žiadala o nariadenie termínu pojednávania v dňoch 2., 3., 4. alebo 5. decembra 2014;
- 26. marca 2015 poškodená požiadala o predvolanie svedkyne z USA a oznámila jej novú adresu;
- 27. marca 2015 obžalovaný (sťažovateľ) ospravedlnil neúčast' na pojednávaní nariadenom na 4. máj 2015;
- 27. marca 2015 ospravedlnil neúčast' na pojednávaní nariadenom na 4. máj 2015 znalec, a to z dôvodu dovolenky v zahraničí;
- 31. marca 2015 okresný súd určil nový termín pojednávania na 3. jún 2015;
- 17. apríla 2015 poškodená doručila listinné dôkazy;
- 3. júna 2015 súdna znalkyňa [REDAKOVANÉ] ospravedlnila neúčast' na pojednávaní 3. júna 2015 z dôvodu akútneho ochorenia;
- 3. júna 2015 sa uskutočnilo pojednávanie. Obžalovaný (sťažovateľ) i poškodená boli prítomní. Pojednávanie bolo odročené na 9. september 2015;
- 18. augusta 2015 predseda senátu [REDAKOVANÉ] oznámil, že termín hlavného pojednávania určený na 9. september 2015 sa ruší z dôvodu odchodu konajúceho sudcu do dôchodku;
- 1. marca 2016 predseda senátu [REDAKOVANÉ] vyzval obžalovaného (sťažovateľa) i jeho obhajkyňu, aby v lehote 7 dní oznámili, či súhlasia so zmenou osoby predsedu senátu;
- 14. marca 2016 obžalovaný (sťažovateľ) oznámil, že súhlasí so zmenou osoby predsedu senátu;
- 20. mája 2016 obžalovaný (sťažovateľ) oznámil, že vypovedal svojej obhajkyňi [REDAKOVANÉ] plnú moc. Zároveň doručil plnú moc udelenú [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ];

- 17. júna 2016 bol spísaný úradný záznam: prísediaca [REDAKOVANÉ], oznámila, že je dlhodobo chorá, preto sa nemôže zúčastňovať pojednávani;
- 21. júna 2016 predseda senátu vyzval obhajcu sťažovateľa, aby oznámil v lehote 7 dní, či súhlasí so zmenou v osobe prísediacej;
- 6. júla 2016 obhajca obžalovaného (sťažovateľa) oznámil, že nesúhlasia so zmenou zloženia senátu a požadujú, aby sa celé hlavné pojednávanie vykonávalo znovu od začiatku;
- 15. júla 2016 predseda senátu oznámil svedkyniam [REDAKOVANÉ], že ruší ich predvolanie na pojednávanie nariadené na 4. október 2016;
- 26. septembra 2016 poškodená doručila dôkazný materiál;
- 27. septembra 2016 [REDAKOVANÉ] oznámila, že vzhľadom na jej ťažké zdravotné obmedzenie žiada, aby sa jej svedecká výpoveď čítala;
- 3. októbra 2016 [REDAKOVANÉ] za poškodenú požiadal o ospravedlnenie neúčasti na pojednávani nariadenom na 4. október 2016;
- 3. októbra 2016 okresný súd zrušil pojednávanie nariadené na 4. október 2016;
- 3. októbra 2016 predseda senátu požiadal okresné riaditeľstvo Policajného zboru o oznámenie, aké konania sa viedli pod č. ORP-815/OVK-KN-2008 a ORP-768/OVK-KN-2008 a či sú ukončené;
- 11. októbra 2016 okresné riaditeľstvo Policajného zboru odpovedalo na dopyt;
- 6. decembra 2016 okresná prokuratúra požiadala o odročenie pojednávania nariadeného na 7. december 2016 z dôvodu ochorenia prokurátorky;
- 14. februára 2017 sa uskutočnilo pojednávanie. Obžalovaný (sťažovateľ) bol prítomný, poškodená nebola prítomná, prítomný bol jej splnomocnený zástupca [REDAKOVANÉ]. Pojednávanie bolo odročené na 21., 24. a 26. apríl 2017;
- 26. apríla 2017 sa uskutočnilo pojednávanie. Účastníci boli prítomní. Bolo odročené na 3. júl 2017.

Na výzvu ústavného súdu sa k prijatej sťažnosti vyjadril predseda okresného súdu v podaní sp. zn. Spr 69/17 doručenom ústavnému súdu 11. mája 2017. Okrem chronológie úkonov okresného súdu uviedol: *«V predmetnej ústavnej sťažnosti sťažovateľ namieta, že jeho trestná vec, ktorá sa vedie už viac ako 7 rokov a v ktorej bola obžaloba Okresnej prokuratúry v Komárne, doručená Okresnému súdu Komárno dňa 27.1.2010 ešte nedošlo*

k rozhodnutiu resp. k právoplatnému skončeniu trestnej veci. Zároveň poukazuje aj na neefektívnu a nesústredenú činnosť Okresného súdu Komárno, ako aj na celkovú dĺžku trestného konania, kde žiada pričítať na ťarchu Okresného súdu Komárno aj dôvody, ktoré súd nemohol ani spôsobiť.

Z uvedenej chronológie úkonov nesporne vyplýva, že počas celého obdobia dokazovania pred súdom t.j. od podania obžaloby až doteraz, došlo k veľkému množstvu nevyhnutných a nutných zmien v obsadení predmetnej trestnej veci sudcami, ktoré boli vyvolané zmenami v obsadení Okresného súdu Komárno sudcami, čo v danom prípade je nutné posúdiť za objektívnu okolnosť, pre ktorú predmetné trestné konanie taktiež nie je skončené. V tejto súvislosti je ďalej nutné poukázať aj na to, že sám sťažovateľ, ale na druhej strane aj poškodená, využili procesné možnosti dané im zákonom a teda aj sám sťažovateľ zapríčinil, že sa konanie doposiaľ neskončilo. Dôkazom toho je predovšetkým, že sa dokazovanie vykonávalo opakovane, pretože sťažovateľ v postavení obvineného nesúhlasil s oboznamovaním dôkazov už skôr vykonaných inými zákonnými sudcami, ktorí boli zákonnými sudcami vo veci resp. senátom, chcel ich opakovať pre zmenu senátu. Zmeny v zložení senátu by v tomto kontexte nevyvolali predlžovanie konania bez spolupôsobenia na nich sťažovateľom. Ak sťažovateľovi išlo o rýchle skončenie konania, potom tieto procesné možnosti nemusel využiť, pretože tým sa dokazovanie v podstate nezmenilo, ale iba naťahovalo, čo je a bolo v jeho prospech a na čo poukazovala aj na druhej strane nespokojná poškodená už počas dokazovania, ale aj v sťažnosti, ktorú som riešil v rámci svojej kompetencie.

Počas dokazovania som nezistil žiadne také obdobie, ktoré by bolo možné označiť ako nečinnosť súdu tak, ako to uvádza sťažovateľ a je nutné zdôrazniť, že obdobie počas ktorého predmetná trestná vec nebola posudzovaná súdom (t.j. bola v prípravnom konaní pred podaním obžaloby na súd), nie je možné spravodlivo pripísať súdu ako jeho nečinnosť... Konštatujem teda, že aj keď sa celková dĺžka konania od podania žaloby na súd až doposiaľ javí ako neprimerane dlhá, táto okolnosť nie je objektívne spôsobená ani ovplyvnená nesprávnym, neefektívnym a nesústredeným postupom súdu s cieľom porušenia základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, naopak toto časové obdobie potreboval sťažovateľ, aby bola za danej situácie oprávnený podať ústavnú sťažnosť.

Je nesporné, že predmetná trestná vec bola v súlade so zákonom a v zmysle rozvrhu práce súdu viackrát v rámci prerozdelenia pridelená rôznym sudcom, pričom došlo niekoľkokrát aj ku zmene senátu a to najprv z dôvodu vzdania sa funkcie sudcu [REDAKOVANÉ], následne z dôvodu kariérneho postupu zákonného sudcu [REDAKOVANÉ] na Krajský súd v Nitre, neskôr opäť po vzdaní sa funkcie sudcu [REDAKOVANÉ], ako aj po nástupe nového zákonného sudcu [REDAKOVANÉ], ktorý aj t. č. vykonáva rozsiahle dokazovanie predovšetkým s prihliadnutím na stav, ktorý si navodzovali aj strany trestného konania, v rámci toho aj sťažovateľ.

Z tohto pohľadu môže mať potom ústavná sťažnosť sťažovateľa iný rozmer a zámer, ako ňou je verbalizované odstránenie stavu právnej neistoty resp. emocionálnych útrap, morálneho utrpenia, ktoré vychádza z pocitov krivdy, bezmocnosti a poníženia. Som toho názoru, že ak v dôsledku uplatnenia procesných práv stranou konania, čo aj zákonne prípustných a možných, dochádza k predlžovaniu konania, túto skutočnosť nemožno hodnotiť iba ako „zbytočné prietahy v konaní“ a zodpovednosť za tento stav nemožno pripísať konajúcemu súdu. Preto v tomto smere je nutné poukázať na úsilie všetkých zákonných sudcov vykonať procesné úkony smerujúce k rozhodnutiu veci...»

K vyjadreniu okresného súdu zaujal prostredníctvom svojho právneho zástupcu stanovisko sťažovateľ podaním doručeným ústavnému súdu 30. mája 2017, v ktorom uviedol: „Sťažovateľ naďalej trvá na tom, že ak vyšetrovateľ Policajného zboru bez právnického vzdelania (s akademickým titulom Ing.), ktorý viedol policajné vyšetrovanie, vedel svoju prácu zorganizovať tak, že všetky procesné úkony vykonal systematicky v primeranej lehote 8 (ôsmich) mesiacov, v ktorej ukončil aj samotné vyšetrovanie, prečo kvalifikovaný, nezávislý a nestranný súd (trojčlenný senát) nevedel rozhodnúť ani za sedem rokov od podania obžaloby, resp. dodnes.

Pritom je zjavné, že nejde o komplikovanú vec ani po skutkovej ani po právnej stránke. Navyše platí, že v zásade trestné veci nie sú po právnej stránke komplikované. Inak povedané, ak skutkový stav je náležité zistený, tak jeho právne posúdenie nemôže spôsobiť žiadne ťažkosti.

Je ničím neospravedliteľné, že Okresný súd Komárno v tak jednoduchšej trestnej veci do dnešného dňa nerozhodol.

Počas neúnosnej doby trvania trestného konania došlo aj k viacerým zmenám v zložení senátu. Ako obžalovaný sťažovateľ má zákonom a ústavou garantované právo, aby jeho trestná vec bola v konaní pred súdom prejednávaná a rozhodnutá v rovnakom zložení senátu. S prvou zmenou v zložení senátu (so zmenou osoby predsedu senátu) sťažovateľ súhlasil. Keďže v jeho trestnej veci došlo aj k ďalšej zmene v zložení senátu, s touto už nesúhlasil, čo písomne oznámil Okresnému súdu Komárno. V zmysle ustálenej štrasburskej judikatúry uplatnenie ústavného práva sťažovateľa nemožno pričítať na jeho ťarchu, navyše on som nezapríčinil, resp. nemal žiadny vplyv na zmeny zloženia senátu Okresného súdu Komárno.

Navyše, z vyjadrenia odporcu (z chronológie podstatných a relevantných úkonov vykonaných súdom) vyplýva, že zákonný sudca [REDAKOVANÉ] sa vzdal funkcie sudcu ku dňu 28.02.2010. Odporca však vzápätí uvádza, že z uvedeného dôvodu bola vec pridelená náhodným výberom zákonnej sudkyňi [REDAKOVANÉ] dňa 23.02.2010. pričom po nástupe nového sudcu, v rámci prerozdelenia vecí bola vec pridelená náhodným výberom sudcovi [REDAKOVANÉ] dňa 06.07.2010. Sťažovateľ sa pýta, ako mohla byť zákonným spôsobom, v súlade so zákonom a v zmysle rozvrhu práce súdu pridelená vec sudkyňi [REDAKOVANÉ] dňa 23.02.2010. keď zákonný sudca [REDAKOVANÉ] sa podľa odporcu vzdal funkcie až dňa 28.02.2010? Už táto skutočnosť podľa názoru sťažovateľa vyvoláva pochybnosti o otázke zákonného sudcu. Aj následné mnohopočetné prerozdeľovania a prideloovania spisu ďalším (rôznym) sudcom, dokonca aj jeho opätovné pridelenie tej istej sudkyňi ([REDAKOVANÉ]) vyvoláva ďalšie pochybnosti, či v trestnej veci sťažovateľa nedošlo zároveň aj k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 a nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd.

Mnohopočetné prerozdeľovania trestnej veci medzi sudcami nijako nezapríčinil sťažovateľ a preto nemožno túto objektívnu skutočnosť pričítať na jeho ťarchu. Rovnako nemožno právne relevantným spôsobom pričítať na ťarchu sťažovateľa uplatnenie svojich Ústavou Slovenskej republiky garantovaných procesných práv, pretože právo na obhajobu je najzákladnejším právom obvineného (obžalovaného) v každom vyspelom demokratickom a právnom štáte.“

Účastníci konania pred ústavným súdom súhlasili s tým, aby ústavný súd upustil od verejného ústneho pojednávania vo veci, preto podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde od ústneho pojednávania upustil, pretože od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 10/2010 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet a právoplatne nerozhodli (m. m. I. ÚS 24/03, IV. ÚS 232/03). Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, v ktorej predmetom konania je trestné konanie veci sťažovateľa, obžalovaného zo zločinu týrania blízkej osoby, ústavný súd konštatuje, že preskúmané konanie nie je po právnej stránke zložitú. Z faktického hľadiska je však zložitejšia z dôvodu potreby vypočúť viacerých svedkov, niektorých aj zo zahraničia, a tiež potreby znaleckého dokazovania. Faktickú zložitost' znásobuje skutočnosť, že celé dokazovanie sa muselo vykonávať opakovane z dôvodu nesúhlasu sťažovateľa so zmenou v zložení senátu po oznámení prísediacej [REDACTED], že jej dlhodobá choroba neumožňuje účasť na pojednávaniach.

2. Pri hodnotení podľa kritéria, ako sa správal samotný sťažovateľ v namietanom konaní, ústavný súd zistil, že samotný sťažovateľ svojím správaním významnou mierou prispel k prieťahom v konaní. Sám niekoľkokrát požiadal o odročenie nariadeného pojednávania. Súčasne v plnej miere využíval svoje procesné oprávnenia a navrhoval vypočuť svedkov (niektorí ospravedlnili neúčast' a bolo potrebné ich opätovne predvolávať). Na základe jeho návrhu konajúci sudca vypracovával podania okresnému riaditeľstvu Policajného zboru v súvislosti so žiadosťou o oslobodenie policajtov od povinnosti mlčanlivosti. Sťažovateľ ďalej vypovedal plnú moc svojej obhajkyni a udelil ju novému obhajcovi, ktorý následne nesúhlasil so zmenou zloženia senátu a trval na tom, aby sa celé hlavné pojednávanie vykonávalo znova od začiatku.

V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje (obdobne ako vo veciach II. ÚS 41/97, II. ÚS 52/99, II. ÚS 181/04, III. ÚS 586/2012), že uplatnenie procesných práv tak zo strany sťažovateľa, ako aj ostatných účastníkov konania v doterajšom priebehu konania nezakladá zodpovednosť sťažovateľa za zbytočné prieťahy v konaní, ale v takomto prípade zodpovednosť nemožno pripísať ani na vrub štátnemu orgánu konajúcemu vo veci.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

Ústavný súd zo sťažnosti a z jej príloh zistil, že namietané konanie začalo 27. januára 2010 a ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu trvalo 7 rokov.

Z toho sa vec 3 mesiace (od 12. decembra 2012 do 12. marca 2013) v dôsledku rozhodovania o opravnom prostriedku poškodenej nachádzala na krajskom súde.

V priebehu konania sa vyskytli obdobia, v ktorých okresný súd nevykonával žiadny úkon smerujúci k rozhodnutiu veci, a to od marca 2012 do septembra 2012 (6 mesiacov) a od 28. marca 2013 do 12. novembra 2013 (7 mesiacov). Spolu bol okresný súd nečinný viac ako rok.

Okresný súd sám uznal, že dĺžka napadnutého konania je neprimerane dlhá, no podľa predsedu okresného súdu to nebolo spôsobené neefektívnym postupom konajúceho súdu.

Poukázal najmä na skutočnosť, že: *„dokazovanie sa vykonávalo opakovane, pretože sťažovateľ v postavení obvineného nesúhlasil s oboznamovaním dôkazov už skôr vykonaných inými zákonnými sudcami, ktorí boli zákonnými sudcami vo veci resp. senátom, chcel ich opakovať pre zmenu senátu. Zmeny v zložení senátu by v tomto kontexte nevyvolali*

predlžovanie konania bez spolupôsobenia na nich sťažovateľom. Ak sťažovateľovi išlo o rýchle skončenie konania, potom tieto procesné možnosti nemusel využiť, pretože tým sa dokazovanie v podstate nezmenilo, ale iba naťahovalo.“

Ústavný súd akceptuje argumenty okresného súdu. Na druhej strane ale konštatuje, že takéto dlhé konanie možno spravidla už len na základe toho, že nebolo právoplatne skončené ani po viac ako siedmich rokoch, považovať za zlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie namietanej veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a tiež právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo porušené, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

Vzhľadom na to, že konanie v predmetnej veci na okresnom súde nebolo ukončené, ústavný súd podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde okresnému súdu prikázal, aby ďalej vo veci konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto rozhodnutia).

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda boli porušené, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ žiadal priznať mu finančné zadosťučinenie v sume 10 000 €, čo odôvodnil najmä tým, že: *„V dôsledku extrémne neúnosného dlhotrvajúceho trestného konania došlo k zhoršeniu rodinných pomerov, k strate známych a k odsúdeniu okolím, čo do dnešného dňa mimoriadne ťažko znášam. Niet sporu o tom, že dlhotrvajúce trestné konanie má nepriaznivý dopad nielen na moje spoločenské postavenie, ale aj na moje osobné a rodinné vzťahy.“*

Vzhľadom na všetky okolnosti veci ústavný súd dospel k názoru, že v danom prípade je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa

čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené finančné zadost'učinenie mu nepriznať (bod 3 výroku tohto rozhodnutia).

Ústavný súd podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol aj o úhrade trov konania s'ťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním v konaní pred ústavným súdom advokátom Mgr. JUDr. Zoltánom Perhácsom, PhD. Advokát si trovy konania neuplatnil v konkrétnej výške.

Ústavný súd úhradu priznal za tri úkony právnej služby vykonané v roku 2017 (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie s'ťažnosti a vyjadrenie z 26. mája 2017) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to každý úkon po 147,33 € spolu s režijným paušalom 3 x po 8,84 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky). Úhrada trov konania tak bola priznaná v celkovej sume 468,51 €.

Trovy konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet advokáta Mgr. JUDr. Zoltána Perhácsa, PhD., (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. júla 2017